

ÁLLAMVIZSGA KÉRDÉSEK

MA

ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK

A hallgatók az államvizsgán mind az A/ Globalizáció, mind a B/ Diplomácia jelzetű kérdéssorból húzott 1-1 kérdésre válaszolnak .

A/ Globalizáció

A/I. Gazdaság

1. Mutassa be a nemzetközi kereskedelem és szakosodás fő elméleteit a merkantilizmustól napjainkig!
2. Hasonlítsa össze a világgazdasági regionalizmus hagyományos és új formáját, és összefüggéseit a globalizáció folyamatával!
3. Vácolja fel a nemzetközi tőkeáramlásban az elmúlt években végbemenő folyamatokat, és ezek fő mozgatórugóit!
4. Értékelje a világgazdasági egyenlőtlenségek jelenségét, és az erre vonatkozó elméleti megközelítéseket!
5. Mutassa be a nemzetközi pénzügyi szervezetek szerepét az elmúlt évtizedek jelentősebb pénzügyi válságainak kezelésében!

A/II. Biztonságpolitika

1. Mit jelentett és hogyan változott a hidegháború időszakában a nukleáris elrettentés doktrínája?
2. Ismertesse a hagyományos fegyverzetkorlátozás jelenlegi irányait és főbb problémáit! Mit jelent a “fegyverzetkorlátozás válsága?”
3. Mik az új típusú terrorizmus biztonságpolitikai kihívás főbb jellemzői, céljai, tevékenységi irányai, és hogyan alakulnak ezek függvényében a terrorizmus elleni harc lehetőségei?
4. A békefenntartás és válságkezelés történeti fejlődése, típusai, főbb sikerei és kudarcai, problémái
5. Az éghajlatváltozás, mint komplex biztonságpolitikai kihívás

A/III. A globalizáció társadalmi vonatkozásai

1. Mutassa be az emberi jogok egyetemessé válásának folyamatát!
2. Hasonlítsa össze az emberi jogok regionális rendszereit!
3. Ismertessen olyan IR elméleteket, amelyeket a nemzetközi interdependencia növekedése inspirált!
4. Hogyan érvényesülnek az emberi jogok a hindu társadalmon belül a kasztrendszer máig ható és létező keretei között?
5. Mutassa be a fenntartható fejlődés koncepcióját, és az elmúlt évtizedekben a fenntartható fejlődés érdekében tett nemzetközi erőfeszítéseket (pl. konferenciák, elköteleződések)!

B/ Diplomácia

B/I. Magyar külpolitika

1. Mutassa be a Magyarország EU-integrációjának fő gazdasági aspektusait!
2. Ismertesse Magyarország külpolitikájának jellemzőit, lehetőségeit és főbb cselekvési irányait a Kádár-korszakban!
3. Mutassa be a magyarországi rendszerváltás külpolitikai kontextusát, a nyugati hatalmak hozzáállását és a szovjet dimenziót!
4. Mutassa be a határon túli magyar kisebbségek helyét és szerepét a rendszerváltás utáni magyar külpolitikában!
5. Ismertesse Magyarország jelenlegi kül- és biztonságpolitikájának főbb jellemzőit a vonatkozó dokumentumok alapján! (Külkapcsolati Stratégia, Nemzeti Biztonsági Stratégia)

B/II. Nemzetközi jog- és intézményrendszer

1. Mutassa be a WTO és az IMF intézményi felépítését, és a döntéshozatali struktúrájuk különbségeit!
2. Mutassa be a nemzetközi gazdasági koordináció intézményes kereteinek átalakulását Bretton Woods-tól a G20-ig.
3. Mutassa be a NATO szerepének átalakulását a hidegháború végét követő időszakban!
4. A nemzetközi szervezet meghatározása, formái, fajtái, az azokat létrehozó szerződések jellemzői (példákkal)
5. A nemzetközi szervezetek szerepe a globális politikai erőterben (példákkal)

B/III. A diplomácia új területei

1. Mutassa be a kulturdiplomácia különböző modelljeit!
2. Elemezze az identitás-meghatározás hatását a külpolitikára!
3. Mutassa be a nem állami szereplők megjelenését a nemzetközi politikában!
4. Elemezze a kül- illetve belpolitika viszonyát a különböző IR elméletek tükrében!
5. Mutassa be a nemzetközi nem kormányzati szervezetek (NGO-k) lehetőségeit a nemzetközi politika alakításában!

SZAKIRÁNYÚ KÉRDÉSEK

A hallgató által választott szakiránytól függő, a két szakirányos hallgatók pedig választhatnak, hogy a C, D, E vagy F témakörből kívánnak-e kérdést kapni.

C/ Európa-tanulmányok

C/I. Gazdaság

1. Mutassa be az EU helyzetét a nemzetközi kereskedelmi rendszerben (fő kereskedelmi partnerek, egyezmények, egyes tagállamok helyzete, stb.)
2. Elemezze az Európai Unió bilaterális gazdasági kapcsolatrendszerét egy országgal vagy régióval.
3. Mutassa be Magyarország integrációját az európai közös piacba. Mennyiben teljesültek a tagsághoz fűződő várakozások a.) az áruk szabad kereskedelme; b.) a munkaerőpiac illetve c.) a szabad tőkeáramlás tekintetében?
4. Ismertesse az EU költségvetésének fő jellemzőit, legfontosabb bevételi és kiadási tételeit. A regionális politika tapasztalatai alapján értékelje a pénzek felhasználásának hatékonyságát.
5. Ismertesse az európai monetáris integráció fő állomásait, intézményrendszerét, illetve mutassa be problémáit a 2008-ban kitört pénzügyi válság tükrében

C/II. Külkapcsolatok

1. Vázolja fel az Európai Unió szomszédságpolitikáját!
2. Mutassa be röviden azokat a témákat, ahol az EU globális szereplőként lépett fel!
3. Ismertesse a közös kül- és biztonságpolitika intézményrendszerét!
4. Mutassa be az EU külgazdasági kapcsolatait és humanitárius politikáját!
5. Ismertesse az Európai Unió védelempolitikájának (ESDP) fejlődésének első tíz évét (1998-2008), a főbb tendenciákat, célokat, feladatokat, problémákat!

C/III. Intézményrendszer

1. A nemzeti érdekérvényesítés eszközei
2. A történelem során megfogalmazott Európa-koncepciók
3. Koncepciók az Európai Unióról
4. Az EU Maastricht és Lisszabon között
5. Az EU a poszt-lisszaboni időszakban

D/ Civilizációs tanulmányok

D/I. Nagyhatalmak

1. India felemelkedésnek külső és belső ellentmondásai, eredményei
2. A kínai gazdaság és belpolitika a "reform és nyitás" korszakában
3. Kína külpolitikája és külkapcsolatai 1978 óta
4. Az energiapolitika szerepe az Orosz Föderáció külpolitikájában
5. Az USA külpolitikája Carter elnökségétől a második iraki háborúig.

D/II. Kisállamok

1. Mutassa be Közép-Ázsia országai rendszerváltozásának sajátosságait
2. Afganisztán és Pakisztán a világpolitikában (belső és külső tényezők)
3. Mutassa be a balti államok és Oroszország viszonyrendszerét, az azonosságok és különbségek hangsúlyozásával!

D/III. Vallás és civilizáció

1. A modernizáció ellentmondásai a muszlim államokban
2. Modern politikai teóriák és mozgalmak az iszlám világában
3. A vallások szerepe a mai Indiában
4. Civilizáció elméletek a XX. század előtti gondolkodók teóriáiban
5. Civilizáció elméletek a XX. században

E/Kultúrdiplomácia¹

E/I. Elmélet

1. A kultúrdiplomácia fogalma, történeti fejlődése
2. A kultúrdiplomácia területei, eszközei
3. Az oktatási- és kulturális szakdiplomata jellemzői, sajátosságai
4. A művészeti törekvések és a gazdasági, társadalmi változások kapcsolata
5. A kultúrdiplomácia kapcsolata a nyilvános diplomáciával és a „soft power” alakításával, szerepe az országimázsban VAGY: A kulturális diplomácia, a public diplomacy, a soft power és az országmárkázás fogalmainak meghatározása, egymáshoz való viszonyuk ismertetése

E/II. Gyakorlat

1. Mutassa be és értékelje a Klebelsberg-féle oktatás- és kultúrpolitikát!
2. Ismertesse a szocialista korszak kulturális politikáját Magyarországon!
3. Milyen intézmény- és eszközrendszerrel működik a mai magyar kultúrdiplomácia?
4. Milyen szerepet töltenek be a hírügynökségek a XXI. századi külpolitikai újságírásban? Milyen hírügynökségeket ismer? VAGY: Ismertesse, hogy a mai magyar kulturális diplomácia milyen kommunikációs eszközöket és csatornákat használ, milyen módszerekkel él, és ezen a téren milyen cél vezérli!
5. Mutassa be az "Európa kulturális fővárosa” programot”!

E/III. Intézményrendszer

1. Mutassa be a kulturális együttműködés intézményeit univerzális szinten! VAGY: Ismertesse a mai magyar kulturális diplomácia intézményrendszerét összehasonlítva azt a régiókban található és a nyugat-európai országokéval!
2. Foglalja össze az Európa Tanács tevékenységét a kultúra területén! VAGY: Mutassa be a négy, Klebelsberg Kuno által alapított külföldi magyar kulturális intézet főbb tevékenységi köreit a kezdetektől napjainkig!
3. Vázzon fel a kultúra megjelenését az Európai Unió politikáiban, működésében!
4. Mutasson be egy tetszőlegesen kiválasztott regionális kulturális együttműködést!
5. Ismertesse a nemzetközi kulturális együttműködés nem-állami szereplőinek típusait példákon keresztül! VAGY: Ismertesse, hogy a Kárpát-medencében és a diaszpórában élő magyarok identitásának megőrzése érdekében milyen tevékenységet folytat a nemzetpolitikáért és a külpolitikáért felelős miniszter!

¹ Mivel különböző évfolyamokon tanult hallgatók jelenhetnek meg a záróvizsgán, a kulturális diplomácia szakirányon a tananyag változása miatt néhány tétel esetében a hallgatók alternatív lehetőségek közül választhatnak. Az E/I.5., E/II.4., E/III.1.,2.,5. kérdések esetén eldönthetik, hogy a tétel első VAGY második részére kívánnak-e válaszolni.

F/Biztonságpolitika

F/I. Erőszak és ideológia

1. Erőszak az iszlámban
2. Keresztes hadjáratok és az igazságos háború elmélete
3. Forradalmi erőszak
4. Nacionalizmus és erőszak
5. A demokrácia háborúi

F/II. Gazdaság és biztonság

1. Melyek a gazdasági biztonság fő területei? Röviden ismertesse őket!
2. Mi az energiabiztonság globális szerepe, és hogyan jelentkezik európai perspektívában?
3. Mutassa be a védelmi kiadásokkal kapcsolatos elméleti problémákat, illetve vázolja fel a védelmi kiadások globális eloszlását és fő trendjeit.
4. Melyek a modern hadiipar és a fegyverkereskedelem fő jellemzői?
5. Mutassa be a polgárháború gazdasági relevanciájú okait és következményeit!

F/III. Aktuális biztonságpolitikai kihívások

1. Az új típusú terrorizmus jellemzői és megjelenési formái. Mely terrorszervezetek sorolhatóak ide, mik a működésük fő sajátosságai? Nevezzen meg öt nagyobb, a közelmúltban történt terrortámadást, amely ezekhez a szervezetekhez köthető!
2. A NATO működésének, szervezetének és feladatkörének változása a hidegháború vége után. Külön is térjen ki a 2014-ben kezdődő ukrajnai válságnak a NATO működésére gyakorolt hatásaira, és arra, hogyan érinti ez NATO-tagként Magyarországot!
3. Az éghajlatváltozás mint komplex biztonságpolitikai kihívásforrás. Külön is térjen ki az ENSZ Nemzetközi Klímaváltozási Kormányközi Panel (IGCC) legújabb, 2018 őszi jelentésére és az ebben foglaltakra! Várhatóan hogyan érinti majd a klímaváltozás Magyarországot?
4. A kiberbiztonság mint komplex biztonságpolitikai kihívásforrás. Ismertesse a NATO és Magyarország főbb elleintézkedéseit!
5. A békefenntartás és válságkezelés történeti fejlődése, a műveletek típusai, főbb sikerei és kudarcai. Ismertesse röviden Magyarország szerepvállalását a nemzetközi békefenntartásban!